

**RADA
EVROPSKÉ UNIE**

**Brusel 3. dubna 2009 (21.04)
(OR. en)**

8368/09

ENV 279

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Jordi AYET PUIGARNAU, ředitel, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	1. dubna 2009
Příjemce:	Javier SOLANA, generální tajemník, vysoký představitel
Předmět:	Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě v souladu s čl. 18 odst. 3 rámcové směrnice o vodě 2000/60/ES o programech pro monitorování stavu vod

Delegace naleznou v příloze dokument Komise KOM(2009) 156 v konečném znění.

Příloha: KOM(2009) 156 v konečném znění

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 1.4.2009
KOM(2009) 156 v konečném znění

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

**v souladu s čl. 18 odst. 3 rámcové směrnice o vodě 2000/60/ES o programech pro
monitorování stavu vod**

{SEK(2009)415}

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

v souladu s čl. 18 odst. 3 rámcové směrnice o vodě 2000/60/ES o programech pro monitorování stavu vod

1. Úvod

Rámcová směrnice o vodě EU¹, která byla přijata v roce 2000, položila základy pro moderní, holistickou a ambiciózní vodní politiku pro Evropskou unii a za účelem dosažení svých cílů stanovila jasný harmonogram provádění s průběžnými lhůtami pro splnění zvláštních úkolů, jako například:

1. prosinec 2003: provedení rámcové směrnice o vodě do vnitrostátních právních předpisů (článek 24), vymezení oblastí povodí a zajištění správních opatření (článek 3);
2. prosinec 2004: analýza vlivů a dopadů oblastí povodí a ekonomická analýza využívání vod (článek 5);
3. prosinec 2006: zřízení programů pro monitorování za účelem posouzení stavu vod (článek 8);
4. prosinec 2008: zveřejnění návrhů plánů povodí pro konzultace (článek 14);
5. prosinec 2009: přijetí plánů povodí (článek 13);
6. prosinec 2012: nejpozdější termín pro provedení programu opatření (článek 11);
7. prosinec 2015: dosažení dobrého stavu povrchových a podzemních vod (článek 4) a první aktualizace plánu povodí.

Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě „Směrem k udržitelnému vodnímu hospodářství v Evropské unii – První fáze provádění rámcové směrnice o vodě 2000/60/ES“ a doprovodný pracovní dokument útvarů Komise² poskytly v březnu 2007 přehled cílů směrnice a shrnuly výsledky provádění prvních dvou z výše uvedených kroků.

Tato zpráva a doprovodný pracovní dokument útvarů Komise³ reagují na čl. 18 odst. 3 rámcové směrnice o vodě, podle nějž má Komise zveřejnit zprávu o postupu provádění rámcové směrnice o vodě v souvislosti s článkem 8 o monitorování stavu vod. Tato zpráva je založena na informacích, které do 22. března 2007 členské státy předložily podle čl. 15 odst. 2 rámcové směrnice o vodě.

2. MONITOROVACÍ POŽADAVKY RÁMCOVÉ SMĚRNICE O VODĚ

Členské státy mají v rámci environmentálních cílů stanovených v čl. 4 odst. 1 rámcové směrnice o vodě do roku 2015 zamezit zhoršení stavu všech útvarů povrchových a podzemních vod a dosáhnout dobrého stavu. Kromě toho se má postupně snížit znečišťování prioritními látkami, dále se mají zastavit nebo postupně odstranit emise nebezpečných látek a pomocí vhodných opatření se má zvrátit jakýkoli významný vzestupný trend ve znečišťování podzemních vod.

¹ Směrnice 2000/60/ES, Úř. věst. L 327 ze dne 22.12.2000 ve znění pozdějších předpisů.

² KOM(2007) 128 v konečném znění a doprovodný dokument SEK(2007) 362.

³ SEK(2009) 415.

Členské státy mají v souladu s čl. 8 odst. 1 rámcové směrnice o vodě zřídit programy pro monitorování stavu povrchových a podzemních vod za účelem zajištění provázaného a úplného přehledu o stavu vod v každé oblasti povodí. Pokud jde o stav povrchových a podzemních vod, zahrnují tyto požadavky monitorování chráněných oblastí. Podle čl. 8 odst. 2 rámcové směrnice o vodě měly být tyto programy provedeny do 22. prosince 2006. Výsledky monitorování budou hrát klíčovou roli při určování toho, zda jsou vodní útvary v dobrém stavu a jaká opatření je třeba zahrnout do plánů povodí, aby bylo dobrého stavu dosaženo do roku 2015. Přesné a spolehlivé výsledky monitorování jsou tedy nezbytným předpokladem pro rozumné plánování investic do programu opatření.

Tato zpráva a doprovodný pracovní dokument útvarů Komise představují výsledky analýzy informací o monitorovacích programech rámcové směrnice o vodě obdržených od členských států.

3. METODOLOGIE KONTROLY SOULADU

Komise vypracovala analýzu obdržených informací s pomocí řady ukazatelů souladu. Metodologický přístup a podrobné výsledky analýzy jsou popsány v doprovodném pracovním dokumentu útvarů Komise.

4. FAKTA A ÚDAJE O MONITOROVACÍCH PROGRAMECH ČLENSKÝCH STÁTŮ

Monitorovací zprávy členských států uvádějí, že na základě rámcové směrnice o vodě bylo zřízeno přibližně 57 000 stanic pro monitorování povrchových vod a přibližně 51 000 stanic pro monitorování podzemních vod. V případě povrchových vod je zdaleka největší počet monitorovacích stanic umístěno na řekách; následuje přibližně stejný počet stanic pro jezera a pobřežní vody.

Pokud jde o povrchové vody, využívá se více než 26 000 monitorovacích stanic pro účely situačního monitorování a více než 41 000 monitorovacích stanic slouží pro provozní monitorování ekologického a/nebo chemického stavu. V případě podzemních vod bylo zřízeno přibližně 31 000 stanic pro situační monitorování chemického stavu, přibližně 20 000 stanic pro provozní monitorování a téměř 30 000 stanic pro monitorování úrovně hladin podzemních vod.

Porovnáme-li situaci ve všech 27 zemích EU, nachází se největší počet monitorovacích stanic ve Spojeném království (12 807 stanic), v Itálii (8 311 stanic), v Německu (6 688 stanic) a v Dánsku (6 085 stanic). Vypočítá-li se průměr těchto údajů na plochu 1 000 km², je největší hustota monitorovacích stanic ve Spojeném království (52 stanic) a v Irsku (44 stanic), zatímco ve skandinávských zemích, jako například ve Finsku (méně než 1 stanice) a Švédsku (5 stanic) je počet stanic velmi malý. Počty stanic se v jednotlivých členských státech velmi liší. Důvodem toho jsou částečně rozdíly v přírodních podmínkách, v hustotě osídlení, ve využívání vody, jakož i ve vystavení vlivům; uvedená čísla jsou však ovlivněna i odlišně pojatými návrhy monitorovacích programů, například pokud jde o výběr monitorovacích stanic. Na základě technického posouzení, které provedla Komise, byla určena řada nedostatků v návrzích monitorovacích programů, které jsou shrnuty níže.

5. ZÁVĚRY

5.1. Podávání zpráv

Zprávy o zřízení programů pro monitorování v souladu s článkem 8 a s přílohou V rámcové směrnice o vodě podaly všechny členské státy kromě Řecka, které zprávu nepředložilo, a

Malty, která nepodala zprávu o programech pro monitorování povrchových vod. Kromě toho byly zjištěny nedostatky v jednotlivých oblastech povodí nebo v jednotlivých kategoriích vod.

Členské státy vůbec poprvé podávaly zprávy elektronicky prostřednictvím Evropského systému informací o vodě (Water Information System for Europe – WISE)⁴. Ukázalo se, že elektronické zasílání zpráv prostřednictvím systému WISE je úspěšné – doposud podalo tímto způsobem zprávu celkem 24 členských států. Systém WISE umožňuje účinnější a modernější podávání zpráv a již nyní přináší užitek v tom smyslu, že nedochází ke zdvojenému podávání zpráv monitorovacích stanic.

Je však zapotřebí dalších vylepšení, aby se zajistilo, že předložené zprávy jsou jasné a úplné. Podávání jasných a úplných zpráv je předpokladem k tomu, aby Komise mohla vypracovat řádnou analýzu provádění. Příkladem správné praxe podávání zpráv jsou zprávy předložené Rakouskem, Českou republikou, Maďarskem a Nizozemskem.

5.2. Monitorování

Z obecného hlediska existuje v Evropské unii snaha o dobré monitorování. Pro monitorování povrchových a podzemních vod podle rámcové směrnice o vodě bylo ohlášeno více než 107 000 monitorovacích stanic. V případě povrchových vod je zdaleka největší počet monitorovacích stanic umístěno na řekách (75 %); následují stanice pro jezera (13 %), pobřežní vody (10 %) a brakické vody (2 %).

Celkově se zdá, že ustanovení přílohy V rámcové směrnice o vodě a stávající dokumenty s pokyny pro monitorování povrchových a podzemních vod byly uplatněny, i když v některých členských státech je stále ještě třeba zlepšit pochopení a uplatňování základních koncepcí situačního, provozního a průzkumného monitorování.

Zprávy předložené Rakouskem, Českou republikou a Maďarskem mohou být uvedeny jako příklady správné praxe podávání zpráv, neboť jsou dokladem jasného přístupu k rozvoji monitorovacích programů podle rámcové směrnice o vodě. Zprávy předložené Irskem a Spojeným královstvím pak ukazují významné monitorovací úsilí za účelem zajištění důvěry ve výsledky monitorování. A konečně je třeba ocenit i úsilí zemí, které přistoupily k EU v roce 2007. Přestože vývoj metod posuzování ekologického stavu v Bulharsku a Rumunsku ještě zdaleka není u konce, byly v těchto zemích zavedeny v souladu s koncepcí rámcové směrnice o vodě monitorovací programy, a zejména v Rumunsku provádějí obsáhlé monitorování.

Jedním ze základních prvků rámcové směrnice o vodě je, že stanoví rámec zohledňující všechny vlivy a dopady na vodní prostředí a ve formě minimálních základních opatření začleňuje požadavky ostatních stávajících klíčových právních předpisů EU o vodě. Rámcová směrnice o vodě požaduje zvláštní monitorování chráněných oblastí, zejména vodních útvarů užívaných pro odběr pitné vody a stanovišť a chráněných oblastí výskytu druhů závislých na vodě. Tyto zvláštní požadavky však v mnoha případech nebyly jasně začleněny do monitorovacích programů rámcové směrnice o vodě. Jako pozitivní příklad přístupu za účelem splnění těchto požadavků prostřednictvím zvláštních vedlejších monitorovacích sítí lze uvést programy přijaté v Irsku. Začlenění požadavků na monitorování z jiných směrnic do monitorovacích programů zřízených na základě rámcové směrnice o vodě by mělo přinést výhody pro účinnější plánování a přidělování zdrojů na monitorování.

Přestože v mnoha mezinárodních oblastech povodí byly zavedeny mezinárodní koordinační mechanismy, pouze několik členských států, jako například Německo, Irsko, Nizozemsko,

⁴ Viz <http://water.europa.eu/>

Rumunsko a Spojené království, uvedlo, že je využívají při zřizování svých vlastních monitorovacích programů. Pro zajištění cíleného a rozumného plánování v rámci programu opatření v mezinárodních oblastech povodí, je třeba, aby členské státy koordinovaly monitorovací programy v oblastech povodí a zajistily tak jednotné posouzení stávajících vlivů a dopadů.

Hlavním cílem monitorování je posoudit stav vod, přičemž nejdůležitější součástí je posouzení ekologického stavu povrchových vod. Jak již vyplynulo z mezikalibračního porovnání⁵, ve vývoji metod biologického hodnocení za účelem určení ekologického stavu zůstává i nadále značné množství nedostatků. Analýza poskytnutých informací o monitorovacích programech ukazuje, že stále ještě existuje mnoho oblastí povodí, kde zatím nebyly zavedeny nezbytné metody hodnocení složek biologické kvality. Tato skutečnost platí zejména v zemích, které k EU přistoupily v letech 2004 a 2007. Je velice důležité, aby členské státy uzavřely vývoj svých vnitrostátních metod a pokračovaly v práci na mezikalibraci tak, aby porovnání dokončily do roku 2011, jak bylo dohodnuto ve Výboru pro rámcovou směrnici o vodě (pracovní program pro mezikalibraci na období let 2008–2011). V současné době probíhá několik výzkumných programů, které by měly přinést cenné informace pro dokončení mezikalibračního porovnání. Jeden z hlavních programů tohoto zaměření je WISER⁶.

Pokud jde o důvěryhodnost a přesnost souhrnných monitorovacích programů a zejména metod hodnocení ekologického stavu, bylo dodáno jen málo informací. Dá se tedy jen obtížně posoudit, zda monitorovací programy přinesou dostatečnou úroveň důvěryhodnosti a přesnosti za účelem zajištění provázaného a úplného přehledu o stavu vodních útvarů v oblastech povodí, a objasnit rozhodnutí související s programy opatření. Plány povodí, které mají být připraveny do konce roku 2009, poskytnou celkový obraz oblastí povodí, pokud jde o vlivy, dopady, posouzení stavu a opatření, což Komisi umožní vyčerpávajícím způsobem posoudit výsledky dosažené na základě monitorovacích programů.

⁵ Viz rozhodnutí Komise 2008/915/ES ze dne 30. října 2008, kterým se podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES stanoví hodnoty pro klasifikace monitorovacích systémů členských států vyplývající z mezikalibračního porovnání, dostupné na <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:332:0020:0044:EN:PDF>

⁶ <http://www.wiser.eu>